

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: **VIÉTKEN:**
 Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 50 ML.
 Helyszőlőre 3 . Helyszőlőre 4 . 50 .

Feladó szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

A megegyezés kilátása

Debrecen, május 8.

A kormány kinevezéséről szóló legmagasabb királyi kéziratot a képviselőház tudomásul vette. A mi azt teszi, hogy a kormány bemutatkozása felett megindult vita — mielőtt akár hangjára, akár tartalmára, akár időülő tendenciájára nézve elfajult volna — véget ért.

A koalíció s kormányról nem szólva, hosszabb idő óta a Lukács kormány az első, amelynek kinevezését a képviselőház annak rendje és módja szerint tudomásul vette; világosabban mondva: amelynek bemutatkozását az obszrukció a maga kiméletlen taktikája javára addig nem nyújtotta amíg azt a többség félbe nem szakította, ad calendas graecas el nem halasztotta.

Talán optimizmus kell hozzá, ha e — magában véve nem fontos — jelenségből is a politikai levegő nagyfokú megenyhülésére következtetünk. Annyi bizonyos, hogy egy oly vitát, amelynek elnyulása alkalmas lett volna a béke kilátásait zavaró incidensek aknáinak elhelyezésére, a tárgyaló felek kölcsönös bizalmának és kedvének elrontására, valamennyi párt közös megegyezésével sikerült hamarabb befejezni, mintsem a béke kilátásaiban kárt tetett volna.

Maga az a körülmény, hogy minden politikai faktor és valamennyi párt készségesen hozzájárult a vita befejezéséhez,

világos bizonyítéka az egész képviselőház békére és megegyezésre hajlandó kedvének. Ez a körülmény magában véve talán ne sokat jelent, de mégis kedvező tünetre vall, amelyet meg kell bcsülni a parlamenti béke minden igaz barátjának.

A képviselőház különben pozitív elhatározásával is igyekezett a béke útját egyengetni: a megindult béketárgyalásokra való tekintettel elnapolta üléseit, az elnökre bízva, hogy alkalmas időben a Házat újra összehívja.

A vita bezárása előtt a miniszterelnök beszédet mondott, amelyben a felvetett kérdésekre nézve érdekes és megnyugtató kijelentéseket tett.

Mi sem bizonyítja jobban a miniszterelnök kijelentéseinek politikai értékét és közmegegyezést keltő természetét, mint hogy — Bakonyin kívül — egyetlen ellenzéki szónok sem érezte szükségét, hogy a miniszterelnök fejtegetéseivel perbe szálljon. Bakonyi is inkább a zászló becsületéért szólott pár szót, s a határozati javaslat ellen emelt azt a vádat, hogy annak rugalmas kitételeibe sok minden befér, akarta megerősíteni.

A miniszterelnök s vele a többség, nem a tartalmáért nem fogadta el Bakonyi határozati javaslatát, hanem némely elasztikus kifejezéseiért, amelyekből később félreértések és kellemetlen politikai kimagyarázatások eredhettek volna.

A miniszterelnöknek, a választójogi

határozati javaslattal szemben elfoglalt álláspontja is bizonyítja, hogy ő tiszta, nyílt, minden kétértelműséget kizáró becsületes megegyezésre törekszik az ellenzéki pártokkal. Annál nagyobb sulya van ez eljárásnak, mert a sajtó egyrészében, — igaz, hogy főleg abban, amely principiális ellensége az ország igazán liberális és demokratikus haladásának, — napról-napra azt olvassuk, hogy éjszakai titkos összejöveteleken, rejtett utakon és ösvényeken diplomatikus ravaszkodások levében megfűrésztve készül az a politikai megegyezés, amely, ha szerencsésen létrejöhetne, nagy meglepéssel töltené el az országot; kivéve talán az új alakulás esküdt ellenségeit, s a politikai kárvallottakat.

A miniszterelnök és a többség ideje drága, mert az ország ideje drága. A nemzet régóta sanyli a mozdulatlanság fájdalomát; haladni, erősödni, anyagi és erkölcsi javakban gyarapodni szeretne. Am az ellenzék se gondolja magát „ternusnélküli“-nek; ne higye, hogy az idő telése, hónapok múlása őt nem sarkalja.

A megegyezés kilátásai nélkül lepergő napok nem a miniszterelnök idejét fogyasztják, hanem az országét. S úgy véljük, hogy az ellenzéknek is törődni kell kissé a napok gyors telésével, mert a nemzet türelmének is van határa s egyetlen ország sem viselheti el hosszú esztendőig életerejének, összes funkcionáló szerveinek egész életműködésének nagy kerékkötését.

Krisztus a tengeren

Irta: Anatole France.

Egy halászat alkalmával, a saint-valéry-i halászok közül többen odavesztek a tengerbe. Holttestüket és bárkáik roncsait a hullámok partra vetették és kilenc napon át a templomhoz felvezető meredek uton csak koporsókat vivő meneteket lehetett látni. A gyászoló özvegyek, hasonlóan a bibliai asszonyokhoz, fekete csuklyás gallérokba burkolva, zokogva követték férjeiket utolsó útjukon.

Lenoel Jánost, a halászmestert és fiát, Desirét, a nagy templom boltozata alá temették — abba a templomba, amelyben nemrég egy teljesen felszerelt hajót ajánlottak fel a boldogságos szűznek. Mind a ketten derék, istenfélő emberek voltak. Midőn főtisztelendő Truphème Vilmos, a saint-valéry-i lelkész megadta nekik a végtisztességet, könnyektől elfojtott hangon így szólt:

— Még sohasem helyeztünk szentelt helyre derekabb embereket, mint Lenoel Jánost és fiát, Desirét, kik itt fogják bevárni az Isten végítéletét!

Mikor a bárkák, tulajdonosaikkal együtt, a hullámokba veszttek, ugyanakkor más nagy hajók is elsüllyedtek a viharos tengeren. Nem volt nap, hogy a haragos hullámok ne dob-

tak volna a partra valami gazdátlan jószágot.

Egy reggel gyermekek, kik bárkán kiveztek a tengerre, egy alakot láttak uszni a már lecsendesült habokon. Közelebb evezve, embernagyságu, fából faragott Krisztus-szobrot pillantottak meg, melynek természetesen kiszínezett arca régi mesterműről tanuskodott. Az Isten fia kitért karokkal lebegett a vizen. A gyermekek partra huzták és bevitték Saint-Valéry-be. A szobor homlokát töviskoszoru övezte, kezei és lábai át voltak lyukasztva. De a szögek és a kereszt, azok hiányoztak! Áldólag, mintegy áldozatra készen tárta ki karjait. Ilyennek láthatták őt arimathiai József és a szent asszonyok, a sirbatétel percében.

A gyermekek átadták a szobrot Truphème lelkésznek.

— A Megváltó e szobra régi időkben való lehet, — szólt a lelkész a gyermekekhez. — Az, aki faragta, már rég a föld alatt porladoz. Dacára, hogy amiens-i és párisi kereskedők manapság száz frankot, sőt többet is fizetnek gyönyörű szobraikért, be kell ismerni, hogy a régi időkben is voltak érdemes munkások. Öröm fog el arra s meg akarja mutatni, hogy irgalmat érez e szegény nép iránt, mely élete kockáztatásával meg ha-

lászatra. Ő az az Isten, aki a tengeren járt és megáldotta Cephas hálóját!

Miután Truphème lelkész a templom főoltáron elhelyeztette a szobrot, Lemere ács-hoz ment és egy szép tölgyfa-keresztet rendelt. Midőn az elkészült, az Isten fiát egész új szögekkel ráerősítették és a keresztet a padok fölé, a templom hajójában helyeztette el.

Csak akkor látták, hogy a szobor szeméi telve voltak könnyűvel s szinte nedvesek voltak az isteni irgalomtól.

Az egyházi, ki a kereszt felállításánál jelen volt, lefolyó könnyeket vélt látni az isteni arcon.

Másnap reggel, midőn a lelkész a templomba ment, hogy elmondja a misét, nagyon csodálkozott, mert a padok felett levő keresztet üresen és a Krisztust az oltáron találta.

Mihelyt elvégezte a szent misét, elhívta az ácsot és megkérdezte, hogy a Krisztust miért vette le a keresztről. Az ács úgy válaszolt, hogy ő hozzá sem nvult a szoborhoz. Truphème aztán kikérdezte a harangozókat és kőműveseket is, kiktől azt a felvilágosítást kapta, hogy miután az Isten fiát a pad felett elhelyezték, többé a gondolatra, hogy Jézus Krisztus így tárt karokkal jött hozzánk Saint-Valéry-be és bizonyosan meg

A debreceni borközraktár

Tanulni kell Szegedtől.

Debrecen közügyei körül az a szerencsétlen hangulat hullámszik egy idő óta, a mely minden olyan törekvésnek, vagy létesítmény tervezésének útját igyekszik állani, a mely csupán magánkézből indul ki. Panamát, magánérdeket emlegetnek s szinte elvakult dühösséggel akarják mindazt meggátolni, a mi másutt helyesnek, jónak bizonyult be. Így volt ez az ipari támogatások kérdésénél, így a kocsitárolónál, így a borközraktár létesítésének dolgánál. Elfelejték, hogy e magánosok tervezte létesítmények, amennyiben a magántőke üzleti vállalkozásai, éppen annyira kívánatosak is és annál kívánatosabbak, minél biztosabb kezek, minél erősebb tőke, minél nagyobb dolgot akar csinálni.

A debreceni termény- és áruaktár szövetkezet is akart egy borközraktárt létesíteni, semmi egyebet nem kért, mint méltányosságot. Ám itt is megdermesztette a dolgot az az ellenséges hangulat, amely közzel nem törődve, szokott az ilyen kérésekkel szemben megnyilatkozni s a borközraktár ügye, ha nem is aludt el, de nehezebben, sokkal nehezebben juthatott előre.

Pedig Debrecenben egy borközraktár fontosságáról beszélni szinte fölösleges. — A város és a környék szőlőtulajdonosai érzik, tudják ezt jól és már nem egyszer hangoztatuk is.

Elszomorító tehát, amikor látjuk, hogy máshol hogy kezelik az ilyen ügyeket. Az egyik fővárosi lapban olvassuk a következőket:

Borközraktár- alapítás Szegeden. A földmívelésügyi miniszterium tudvalevőleg tízmillió koronát vett föl költségvetésébe borközraktárak létesítésére. Ezek közül kilenc jut a hegyvidékekre, a homoki bortermelés számára pedig egy Kecskeméten fog létesülni. A miniszteriumnak azonban nincs kifogása az ellen, hogy községek vagy egyesületek üzleti funkcióval is összekötött borközraktár-vállalatokat is létesítsenek s ezeket anyagilag is hajlandó támogatni. A földmívelésügyi miniszterium álláspontja Szegeden újraélesztette azt az akciót, amely régebben egy homoki borközraktár létesítésére irányult. — A minap Szegeden — mint onnan jelentik —

akarja áldani ezt a kegyetlen megpróbáltatással sújtott hitközséget, senki sem lépett a templomba.

Az az érzése volt, hogy itt csoda történt, mi felett sokat gondolkozott és töprengett. A következő vasárnapon erről beszélt híveinek a szószékről és felhívta őket, hogy adakozással járuljanak egy új, az elsőnél is díszesebb keresztet, mely méltó legyen öt hordozón, ki az egész világot megváltotta.

A szegény saint-valéry-i halászközösségek állásukat, az özvegyek pedig elhívták jegygyűriüket. Annyi sok gyűlt össze, hogy Truphème lelkész azonnal Abbeville-be mehetett. Itt egy pompás, fekete fából készült keresztet rendelt, melynek tetején nagy, aranyos betűkkel ez a felírás volt olvasható: I. N. R. I. Két hónappal később ezt a keresztet állították fel az első helyett és a Krisztust ráerősítették a lándzsa és a szivacs közé.

De a szobor az éjjelen át ismét elhagyta helyét s az oltárra feküdt.

Midőn a lelkész másnap így találta, térdreborult és sokáig imádkozott. E csoda híre elterjedt a környéken s az amiensi hölgyek gyűjtést rendeztek a saint-valéry-i Krisztus számára. Truphème lelkész pénzt és ékszereket kapott Párisból s a tengerészeti miniszter felesége, de Neuville Lyde, egy

ankétet tartottak, amelyen bejelentették, hogy a szegedi borközraktár a miniszterium részéről százezer korona segélyben részesülne. Ezt a segélyt nem készpénzben, hanem berendezésben, főleg hordókban adná ki a miniszterium. A borközraktár megvalósításában részt venne a Magyar Általános Hitelbank vállalata is, az Országos Raktárházak Rt. utján. Az ankét célja az volt, hogy az előzetes tárgyalásokhoz a városi tanács hozzájárulását elnyerje, ami sikerült is, mert Bokor Pál helyettes polgármester hozzájárult a pozícióhoz. Az előzetes tárgyalásokba a Gazdasági Egyesületet, a Homoki Szőlősgazdák Egyesületét, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarát és Szeged város országgyűlési képviselőit vonják be.

Ime, így fest az okos, helyes irányu támogatása a magánkézből kiindult vállalkozásnak. De persze az nem Debrecenben van, ahol még most is azt kell kérdeznünk, hogy hol van a debreceni borközraktár.

A debreceni szennyvízszűrő-telep

Konyhakertészet és gyümölcskultúra.

A város tanácsa ma rendkívül fontos és a végrehajtás esetén messze kiható jelentőségű tervvel foglalkozott. Ez a szennyvízszűrőtelepnek miként való létesítése, illetve a szennyvíz szűrőtelep kapcsán konyhakertészetnek és gyümölcskultúrának megteremtése Debrecenben.

A csatornázás közeli végleges befejezése után ugyanis gondoskodni kell a városnak a lefolyó szennyvizek tisztításáról, egy szennyvízszűrő és tisztító telepről. A város erre vonatkozóan már készített is tervet, de azokat — miután azok csak a szennyvíz elraktározására és ülepítésére vonatkoztak, a miniszter nem hagyta jóvá s erre kiküldték Aczél Géza főmérnököt Németországba, hogy tanulmányozza a kérdést. A főmérnök künn is járt s most teit jelentést, egyben első terjesztést a szennyvízszűrő telep létesítésére.

E nagyon érdekes előterjesztésből közöljük a következőket:

A főmérnök tervei.

Az öntöző telepnek szennyvíz tisztítás céljaira berendezése az elfogadott tervek szerint 260000 korona, mely már közgyűlésileg meg van szavazva. A vízemelési üzemeltetés évenként 20—24000 koronára tehető. Ezen költségekről a város, mint a csatorna hálózat engedélyese, gondoskodni kö-

gyémánt szívet küldött neki. Ekkor a lelkész a saint-sulpice-i szentségkereskedésben egy drágakövekkel kirakott aranykeresztet rendelt, melyet két év múlva, két vasárnapal husvét után, a saint-valéry-i templomban nagy pompával állították föl. De Ő, ki nem tagadhatta meg a fájdalmas keresztet, elhagyta ezt a pompás, fényes keresztet is és odafeküdt az oltár fehér vászonerítőjére.

Attól való félelmükben, hogy meg ne sértsék az Údvizítőt, ezuttal az oltáron hagyták. Ott is maradt több éven át, míg egyszer Péter, Caillon fia, felmen Truphème lelkészhez és elmondta, hogy a tengerparton megtalálta az Údvizítőt igazi keresztjét.

Péter egy hülye fiú volt s miután nem bírt elég észszel, hogy kenyerét megkeresse, a falu száralombból tartotta. Szerették, mivel soha sem csinált semmi rosszat.

Truphème lelkész, ki nem szünt meg a tengeren talált Krisztusról gondolkodni, nagyon meglepődött afelett, amit a szegény hülyétől hallott. A harangozóval és két kőmivesssel arra a helyre sietett, ahol a gyermek állítólag a keresztet látta ott két szögekkel televert deszkát talál, mely már régen himbálódhatott a tengeren s mely csakugyan keresztet képezett.

Ezek hajótörés roncsai lehettek. — Az egyik deszkán tisztán ki lehetett venni két

teles, sőt ha a terület gazdaságilag ki nem használnának, a vízelosztási felügyeleti s karbantartási költségek is, mint a szennyvíz tisztítással szoros összefüggésben levő munkálatok, zintén a várost terhelnék. Az elfoglalandó területért, mely 648 hold 773 négyszögöl, fizetnek ma haszonbért adóval s tűzkárbiztosítással együtt kereken 26.500 koronát.

A telep gazdasági berendezéseire az első öt év szükségletére számítás be kell venni (állatok, gépek, épületek, forgótőke stb.) 350000 kor.

Az első öt év leteltével számításba kell venni további 100000 korona befektetést.

A szennyvíz tisztító telep 260000 korona befektetési tőkéjén kívül, mely a miniszterium által kivánt módosítások folytán előre láthatólag 300000 koronára fog emelkedni, gondoskodni kell 450000 korona gazdasági befektetési költségről. Ebben a személyzeti kiadások bent vannak.

A szennyvíztisztító telep jövedelmezőségére fontos adatot szolgáltatni ma nem lehet. Mint a külföldi példákban látható, Németországban a városok jelentékenyen ráfizetnek a szennyvíztisztító telepek üzemére s bár az öntöző területek gazdasági kihasználása jelentékenyen csökkent a városok kiadását, azt teljesen nem fedezi. Egyik fő oka ennek a föld magas ára, amit a szennyvíz tisztító telepek céljaira kijelölt területekért fizettek. Másik oka a vízemelési költség.

Fedezendő a szennyvíz tisztító telep berendezési tőkéje 300000 korona s a gazdasági üzemeltetésére 450000 kor., együtt 750000 kor., amortizációs kamatját 5%-al számítva 375000 korona. Továbbá az eddigi haszonbér 26500 kor. Vízemelési üzem költséget 24000 kor., együtt 88000 kor., kereken 90000 koronát.

A 678.5 hold földnek kellene tehát évenként hozni átlag holdanként 132 koronát tisztán. Ezt biztosítani nem, de okszerű kezeléssel az évek során elérni lehet. Mindenesetre számításba kell már most venni, hogy ez hazánkban az első öntözéssel kapcsolatos szennyvíz tisztító telep s így éghajlati s talajviszonyainknak megfelelő tapasztalati adatok rendelkezésre nem állanak, tehát az első évek hozama már ez okból sem éri el a remélhető magas fokot, de az első évek jövedelmezősége azért is kevesebb lesz, mert a berendezés egyes részei, mint például a gyümölcskertészet, csak évek múlva adja meg a maga jövedelmét.

Véleményem az, hogy ha a víz emelési költséget, mint amely a csatornahálózat üzeméhez tartozó kiadás, kikapcsoljuk, a szennyvíz tisztító telepet terhelő költségekből a többi 64000 korona kiadás a szennyvíz tisztító te-

feketére festett I. és L. betűt. Kétségtelenül csak annak a bárkának a roncsaiból maradtak, amelyen öt év előtt Leonel János Desiré fiával odaveszett.

A harangozó és a kőmivesek nevetni kezdtek a hülyén, ki a hajó roncsait az ur Jézus keresztjének nézték. De Truphème lelkész elhallgattatta a gunyolódókat. Ő sokat gondolkozott azóta, hogy a tengeren uszó Krisztus megjelent a halászközössé s kezdte megérteni a végtelen szeretet titkát. Letérdelt a homokba, elmondta a halottak imáját, aztán megparancsolta a kőmiveseknek, hogy a roncsokat vállaikon a templomba vigyék. Midőn ez megtörtént, az oltáron fekvő Krisztust a bárka roncsaira emelte és saját kezüleg rászögezte a tenger hullámaiktól megrozsdásodott szögekkel.

Parancsára ezt a keresztet helyezték el másnap az első pad fölé, a drágakövekkel kirakott kereszt helyére. A Krisztus többé nem mozdult el onnan. Ott akart maradni azon a fadarabon, melyen az Ő és Anyja nevével ajkaiakon, a szegény saint-valéry-i halászközösségek kilehelték. A magasztos arc fájdalmas ajkai ezt látszottak mondani:

— Az én keresztet az emberek szenvedéseiből készült, mert igazán én vagyok a szegények és szerencsétlenek Istene!

lep oks
hető lenek ter
a fentie

A

leteinek

kozható

(kertes)

lemény

Mi

költség

volna e

szennyví

üzembe

értők a

Ha

a város

viz-telep

het vár

mely a

s a vize

hosszab

ság össz

látja —

a polgá

A ta

dor kult

városok

vízszűrő

fokozat

konyhak

melése

amely o

ilyen fé

a földn

is, amel

tisztítá

vízbe jut

Acz

ehez, ho

hogy a s

megzab

hogy mi

bé tenn

mert a c

kell lenn

Mag

tudja, ho

az ispot

medencé

Acz

miniszter

hogy egy

telménye

szűrő tel

holdas

azonban

kivánna,

elvesztet

költségge

ról van m

felel meg

hogy leg

a jövedel

Czve

ti, hogyh

csinálják,

600 hold

het s az

a terület

ami hold

pedig önt

200 koron

Emellé e

tani. Kije

közbeitta

végezn

Acz

terséges

de üzemb

sem jó, m

tásnál, a

bevezette

növeked

szet és eg

szorgos h

kaphatja

na is leh

mölcskul

Debrecen

óriási bef

Iep okszerű kezelésével az évek során fedezhető lesz.

A szennyvíz tisztító telep házi kezelésének terheit s remélhető hasznát fővonásaiban a fentiekben igyekeztem ismertetni.

A részletes üzemterv s a házi kezelés részleteinek kidolgozására magam nem vállalkozhatom, ehhez a munkálathoz több speciális (kertész, gazd. kultur mérnök) szakértők véleménye és tudása szükséges.

Minthogy pedig ez a munka nagy és költséges, véleményem szerint elsősorban az volna eldöntendő, hogy a város akarja-e a szennyvíz tisztító telepet házi kezelésben üzemben tartani s ha igen, felkérődni szakértők az üzemterv s szervezést kidolgozására.

Ha pedig úgy méltóztatik határozni, hogy a város házilag nem tartja üzemben a szennyvíz-telepet, azon esetben remélem, hogy lehet városunkban összehozni egy társaságot, mely a szennyvíz tisztító telep üzemét átveszi s a vízemelési költségeken kívüli terheket egy hosszabb bérlet esetén átvállalja. Ilv társaság összehozására — ha a tek. Tanács jónak látja — vállalkozom; de véleményem szerint a polgármester ur volna felkérődni.

A telep értékesítése.

A tárgyaláson részt vett Czverdely Andor kulturmérnök megjegyzi, hogy a német városok látszólagosan ráfizetnek a szennyvízszűrő telepeikre, tulajdonképpen azonban fokozatosan növekvő hasznuk van, mert konyhakertészetet csinálnak, amelynek termelése erősen befolyásolja a közlelmezést, amely ott igen olcsó. Hogy egyébként is ilyen féle megoldásra kell gondolni, mutatja a földmívelésügyi miniszter egy rendelete is, amely szerint nem szabad a szennyvizet tisztítás nélkül lebocsátani, mert az a talajvízbe jutva könnyen megfertőzi a kutakat.

Aczél Géza főmérnök hozzáfűzi még ehhez, hogy világszerte arra helyeznek súlyt, hogy a szennyvíz a káros fertőző anyagoktól megszabaduljon s így csak az lehet a kérdés, hogy miként kell a költségeket elviselhetőbbé tenni. A tisztítótelep létesítése sürgős, mert a csatorna befejeztével, annak is meg kell lenni.

Magoss György dr. tisztii főügyész úgy tudja, hogy a szennyvíztisztító telep részére az ispotálylapon terveztek egy ülepesztő medencét.

Aczél Géza főmérnök: Erre mondta a miniszter, hogy ez nem kielégítő s ő követeli hogy egy modern, a közegészségügy követelményeinek mindenben megfelelő szennyvíz szűrő telepet létesítsenek. A kiszemelt 640 holdas bérterület erre alkalmas lenne. Ez azonban 600—700 ezer korona befektetést kívánna, amihez hozzászámítva a bérben elvesztett 33000 koronát, akkor az üzemköltséggel együtt 100.000 korona évi kiadásról va nszó. Ez két millió korona tökének felel meg. A városnak arra kell törekedni, hogy legalább az elvesztett bért nyerve meg a jövedelemből.

Czverdely Andor kulturmérnök kijelenti, hogyha a szennyvízszűrő telepet 300 holdon csinálják, jövedelemre kilátás nincs, de ha 600 holdon létesítik, amit fokozatosan is lehet s azon bolgár kertészetet csinálnak és a terület háromnegyed részét alagsövezik, ami holdanként 100 koronába, az egészet pedig öntözésre rendezik be, ami holdanként 200 koronába kerül, akkor jövedelmező lesz. Emellé egy szivattyu telepet is kell számítani. Kijelenti még, hogy halastavat is lehet közbeiktatni, ami másodrendű tisztítást is végezné és jövedelmezne is.

Aczél Géza kijelenti még, hogy a mesterséges tisztítás kevesebb területet igényel, de üzemköltsége nagyobb és a területe mire sem jó, míg a természetes, biológiai tisztításnál, amelyet Németországban mindenütt bevezettek, így Berlinben is, fokozatosan növekedő jövedelem érhető el konyhakertészet és egyéb által. Öntudatos munka által, szorgos házi kezelés mellett Debrecen is megkaphatja az összes költségeket, sőt szép haszna is lehet modern konyhakertészet, gyümölcskultúra bevezetésével, amely esetben Debrecen élelmezésére és kerskedelmére is óriási befolyást gyakorolhatnak.

Felirat a miniszterhez.

Czverdely Andor kijelenti, hogy a városnak reménye lehet arra is, hogy a miniszter az öntözés létesítése esetén államsegélyt ad, mert van egy rendelete, amely szerint ezt az öntözést és termelést bevezető városoknak támogatást helyezett kilátásba.

Kovács József polgármester megjegyzi, hogy a szennyvíz megtisztítása a nagy környékre tekintettel országos érdek is és így az államnak is kell azt támogatni, anyagilag az ilyen létesítményeket, mert Debrecen nem nyomoríthatja meg magát ilyen nagy költségekkel.

A tanács végre abban állapodott meg, hogy a szennyvíztisztító telepet hasznosítani akarja, de annak költségeit fedezni egyedül nem tudja s így kéri a földmívelésügyi minisztert, hogy szakértőit bizza meg a tervek elkészítésével és hívja föl szakvélemény adásra s a kiszámított költségekre adjon állami támogatást.

A Kálvineum-ünnepségek

Baltazár püspök Makón.

Napról-napra növekedik az a lelkesedés amellyel országsszerte a Kálvineum létesítése érdekében megindított mozgalmat fölkarolták. És konstatálnunk kell, hogy a Kálvineum eszméje manapság minden felekezeti jelleget nélkülöz, ami annak a következménye, hogy a Kálvineum annyira humánus, nagy emberi célokért készül, hogy e nagy célok mellett a felekezeti jelleg nem is domborodik ki.

Fényes bizonyítéka ez állítás helyességének és igazságának a Kálvineum nagy adakozóinak névsora, amelyek között ott találunk egy Tisza István grófot, Jármy Miklóst, Bánffy Dezső bárót, Degenfeld Sándor grófot, id. Szilassy Aladárt, az ő ezer-ezer koronás adományaikkal, de mellettük ott szerepelnek a más vallásfelekezetiiek is és ezek közt elsősorban az izraeliták. Így adományozott a Kálvineumnak Wohl Ruhm Adolf 1000, Lichtschein Sándor 1000 koronát. Az ungvári Szeretet izraelita jótékony nőegyesület külön Kálvineum ünnepélyt rendezett, amelynek sikere 600 koronát jövedelmezett a Kálvineumnak.

És bárhol megfordult a Kálvineum nagy apostola Baltazár Dezső dr. püspök, az izraelita egyesületek az elsők közt voltak, a kik üdvözölték. Ép így a görög katolikusok, akik a nős papok árvái ügyének mindig hívei voltak.

A Kálvineum nagy eszméjének fönsségességét mutatja az, hogy hatásában a liberális szolgálatában is áll. Nagy liberális hatása érezhető azon az ünnepegen, amelyet Nagykanizsán rendeztek nemrégiben. Nagykanizsán, ahol eddig pogányoknak neveztek a kálvinistákat s amely erős néppártiságáról volt nevezetes, összesen 300 református lélek van s mégis az ott rendezett Kálvineum ünnepség egyike volt a legsikerültebbeknek, mert a 3254 korona bevételből 2728 korona tisztahaszon jutott a Kálvineumnak.

A sikeres Kálvineum ünnepegek sorában újból meg kell emlékeznünk a teologus ifjuság tegnap esti majálisáról, amely iránt széles körben a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg. Ott voltak Domahidv Elemér főispán, Baltazár Dezső dr. püspök, Degenfeld József gróf főgondnok, Kovács Gyula alispán, Kiss Ferenc esperes, Márk Endre udvari tanácsos, Szele György lelkész, Lenc Géza dr. dékán a teológiai és többi karok és iskolák tanári kara. A nagy érdeklődésnek meg is volt az eredménye, amennyiben a 950 korona bevételből 300 korona jut a Kálvineumnak.

Nagyszabásu ünnepre készül most Makó városa is, ahol e hó 12-én lesz évnep-ünnepség, amelyen Baltazár Dezső dr. püspök is megjelenik, aki Hajdu Zsigmond püspöki tit-

kárral holnap 10-én délután 4 óra 45 perckor indul Debresenből. Makón fénves fogadtatásra készülnek. Az ünnepegynek, amely délután fél ötkör a Hollóssy Kornélia színházban lesz, programja a következő:

1. Prológ. Irta: Nagy Vince csabdi ref. lelkész, előadja: Nagy Margit kisasszony.

2. Isten dicsősége. Beethoven L.-tól. énekl. a vegyeskar Goltner Lajos tanár ur vezetése alatt.

3. Megnyitó beszéd. Tartja: Nagy Károly elnök-lelkész, kir. tanácsos ur.

4. Istenért, szabadságért. Melodráma. Irták: Szuhay Benedek, Fövenyessy Bertalan. Előadja: Bereczky László lelkész ur. A kiséreret előadják: orgonán Goltner Lajos ur, tárogatón: Czinka Sándor. Az énekszámokat énekl. Kovács István karnagy vezetése alatt: Mihelics K., Nagy Sándor, Egressy Péter, Kiss Pál, Torma József, Kovács Antal, Majsztrovics Ferenc, Kásy Gy., Erdélyi Béla, Nagy Lajos, Teleki Sándor, Szalóky József, Fodor Sándor, Lenkei Károly, Németh Lajos urak. A magánzólamot énekl. Wagner Márton ur.

5. Költeményeiből felolv. Szabolcska Mihály temesvári ref. lelkész ur.

6. a) Vasárnap reggel. Mendelsohn B.-tól; b) E dal a szerelem igéje. Offenbach „Hoffmann meséi“ című operájából, kettős. Énekl.: Rotter Gyuláné urnő és Wagner Márton ur. Zongorán kíséri: Goltner Lajos ur.

7. Ünnepi beszéd. Tartja: főtisztel. és méltóságos dr. Baltazár Dezső ur, a tisztántuli református egyházkerület püspöke.

Szünet.

8. Nászut Hardengerben. Kierulf-tól. Énekl. a vegyeskar.

9. a) Szakács-Szabolcska: Mért nem száll le? . . .

b) Kurucz János: Járom az utvát . . . Müdalok.

c) Sas Náci: Selyem a ruhája . . .

d) Fráter-Szabolcska: Mért nem születtél te a mi kis falunkban . . . Népdalok. Énekl.: Darabos Lajos hódmezővásárhelyi kántor ur. Zongorán kíséri: Goltner Lajos ur

10. a) A főpap imája. Mozart „Varázsfuvola“ című dalművéből;

b) Kurucdalok. Énekl.: Jánosi Antal püspökladányi kántor ur. Zongorán kíséri Goltner Lajos ur.

11. Rákóczy induló. Liszt Ferentől. — Zongorán előadják: Hervay Istvánné és dr. Bánffy Józsefné urnők.

12. Bezáró beszéd. Tartja: Futó Zoltán szentesi ref. lelkész ur.

A vegyeskar tagjai: Abonyi Erzsébet, Bauer Lajosné, Blau Rezső, Czirbus Gizi, Draskóczy Mici, Ékes Juliska, Farkas Böske, Juhász Irén, Kellner Erzsé, Kisa Irén, Kocsik Irén, Kohajda Rózi, Kudar Jolán, Major Irén, Nagy Margit, Nagy Margitka, Pál Margit, Pataky Ella, Racsek Franciska, Rotter Gyuláné, Szalóky Józsefné, Sommer Gizi Udvardi Mariska, Anyós Mihály, Erdei József, Horváth János, Jeck Kálmán, Kiss Pál, Dr. Kordoss Gusztáv, Kun Zoltán, Mihelics Károly, Németh Lajos, Nagy Sándor, Szalóki József, Torma József, Wagner Márton.

Az ünnepet táncmulatság követi a „Korona szálloda“ emeleti termeiben.

Védnökök: Főtisztel. és méltóságos dr. Baltazár Dezső, Nagyméltóságú dr. Návay Lajos, Nagyméltóságú Justh Gyula, Méltóságos Návay Tamás, Nagyságos Hervay István, Nagyságos Galambos Ignác és Nagytisztel. és Nagyságos Nagy Károly urak.

Védnökök: dr. Bán Zsigmondné, dr. Bánffy Józsefné, Bereczky Lászlóné, özv. dr. Borotvás Dezsóné, Deák Ferenczné, Földessy Jánosné, dr. Galambos Ignáczné, Huszák Lajosné, dr. Istók Barnabásné, Kudar Lajosné, özv. dr. Kuthy Emilné, Matusik Istvánné, özv. dr. Medgyessy Lajosné, Nagy Károlyné, Poór Endréné, dr. Szemerey Zsigmondné, dr. Wizinger Gyuláné. Kezdeté este 9 órakor.

A balmazújvárosi gyilkosság és a hadsereg

Az áldozat anyja reklamálja másik fiát

Megindító jelenet játszódott le ma délután a városházán. Szabó Istvánnak, a balmazújvárosi kegyetlen gyilkosság áldozatának édesanyja járt fenn az anyakönyvi hivatalban és kérte, vegyék tudomásul fia elhunytát. Az erről szóló bizonyítványt pedig adják ki neki. Azért kell ez az okirat a szegény özvegyasszonynak, hogy *másik fiát, aki most Bécsben katonáskodik, kikérje a hadügyminisztertől*, mert nincs, aki elpusztult fia helyett öreg napjaira gyámolja és eltartani segítse. Ám a törvény rideg betűi nem ismerik az emberi szenvedések és a humanizmus kivételes erejét, így az anyakönyvvezető is kénytelen volt a polgármesterhez utasítani a mélyen megrendült asszonyt. Ugyanis a törvény szövege előírja, hogy az esetben, ha az elhalálozás három hónapon belül nem lesz bejelentve a hatóságnak, csak a másodfokú anyakönyvi hatóság intézkedhetik a hivatalos eljárás eszközzése végett. Természetesen itt semmi akadály sem merült fel a kérelem teljesítése körül és így özvegy Szabóné megkapta a szomorú irást, mely fia tragikus halálát dokumentálja.

Tíz óra felé Muraközi Aladár anyakönyvvezető hivatalos szobájába egy kopott gyászruhába öltözött öregasszony kopogtatott be. Bár a negyvenes éveket tapossa, beesett, csontos arca, fénytelen szemel és megtört alakja jó hatvanasnak látszatiák.

Bátortalanul halad előre és a mikor kérdezik, mit akar, sirásra fakad és könnyelt szemekkel, szinte elzokogja:

— A fiam halotti bizonyítványáért esedezem alásan.

— Ki a maga fia? — kérdezik.

— Hát a Szabó István! — zokogja és ki kell várni, amíg a könnyei felszáradnak.

Akkor folytatja:

— Akit Balmazújvároson agyonverték, hogy az Uristen fizessen meg érte!

— Hát aztán minek ez magának, jó asszony? —

— Gyámoló nélkül vagyok, tekintetes uram, kivették a számból a kenveret. — Ki akarom folyamodni a fiamat a katonaságtól.

— Hol szolgál a fia?

— A 39. gyalogezrednél, Bécsben szolgál szegény Lajos fiam.

— Más gyereke nincsen?

— Nincsen, könyörgöm. Volt tizenkettő, de az Uristen sorra elvette. Csak ez a kettő maradt, ebből is elpusztult az egyik... aztán megint megeredtek a könnyei.

Megnyugtatták és a városházára utasítják:

— A polgármester ur majd elintézi a baját néniemnek. Az ő irására a fiát is meg fogja kapni minden bizonnyal.

Bizakodva, megerősödve hagyja el a Széchenyi-utcai anyakönyvi hivatalt és Kovács József polgármester előtt újra elsírja szomorú tragédiáját.

— Meg lesz, jó asszony! — nyugtatja a polgármester — itt van ez az irás, vigye el, aztán minden rendbe jön...

— Csak az én jó István fiam nem jön vissza sohasem!... zokogja a maga türelmetlen anyai fájdalommal. Aztán kezében a kívánt halotti bizonyítvánnyal, reménykedve hagyja el a palotát.

— Ha legalább a másikat adja vissza a császárné?...
(gy. zs.)

Színház és Művészet

Heti műsor.

PÉNTEKEN: *Kis dobos*, operett. C) bérlet. SZOMBATON: *Kis dobos*, operett. A) bérlet. VASÁRNAP: Délután *Rang és mód*, színmű. Mérsékelt helyárrakkal. VASÁRNAP: Este *Kis dobos*, operett. Kis-bérlet.

A KIS DOBOS.

Operette 3 felvonásban. Irta Bauer Gyula. — Zenéjét szerzette Ottenheimer Pál. — Bemutatta a debreceni színház csütörtökön este.

Kevés dallam, egy szemernyi ötlet és semmi invenció. Ebből áll egy bukott perett. Ezért kár volt az időt és a pénzt elpocsékolni. Sokkal okosabban teszi az igazgatóság, ha akár a *Vándorlegényt*, akár más *spielrollé*-s darabot elevenít fel. Mert a *Kis dobos* éppen nem éri meg azt a figyelmet, hogy avval egy szezonvéget zárjon a színtársulat. Ez a darab *igen érthető okokból* elkerülte a fővárosi színpadokat és egy bécsi külvárosi színházból importálta valamelyik jeles *önálló* igazgató. Rosszul tette, mert úgy magának, mint egy sereg más igazgató-társának ártott vele. Sorra bukott bele minden vállalkozás.

Vérszegény ennek a darabnak minden porcikája. A meséje, a szövege és a zenéje. Egy-két milliószor feldolgozott *trükk*, mint a második felvonás *ballet-paródiája*, a *fiú-vagy lány* duett tarkították és adtak életelixirt bele, de rövid volt az ezek lélegzete is, akár egy előregedett primadonna énekmódora.

Egy kis varróleány körül játszik az eset, aki annyira szerelmes egy Radetzky-ezredbeli kapitányba, hogy azzal kimasirozik Olaszországba és beáll kis dobosnak.

A második felvonás a Gárda-tó mellett játszódik és az osztrák imperializmus fénykorát akarta megörökíteni a két szerző. De olyan gyenge eszközökkel tette ezt, amilyen erőtlenné volt maga ez az egész hatalom. Egy-két taps Bécsben, aztán összeomlott az egész. Bach hatalmas invenciója és Rostand művészsége szükséges az ilyen tárgyhoz.

Az előadás magasan felülmúlta a darab kvalitásait. Főleg *Beleznay Margit* temperamentumát éreztük. *Borbély Lili* szerepéhez mért lagymatagsággal játszott. *Kassay* pompás, ötletes és diszkrét volt. *Falussy* pedig szépen énekelt — csunya dalokat. *Mártonfalvyné* és *Désy* kis szerepeket kreáltak jól.

A Kis dobos. Pénteken kerül színre másodszer „Kis dobos” C bérletben, melynek tegnap este volt a bemutatója. Az énekes, bohósággal teli táncos operett több napig lesz műsoron.

Fenyvessy Emil vendéjátéka. A Víg-színház kiváló művésze Fenyvessy Emil 2 estén fog a debreceni színpadon fellépni még pedig vasárnap este május hó 12-én a „Tanító” c. színműben fogja az ifj. Nagy István szerepét játszani és hétfőn május hó 13-án a „Kis pajtás” vigjáték Chautalard marquis szerepében lép fel. E kiváló művész vendéjátéka iránt nagy az érdeklődés s előre láthatólag meleg estéi lesznek a debreceni színháznak.

Az aradi színtársulat vendéjátéka. Az idei színházi évad egyik legérdekesebb vendégszereplése lesz az aradi színtársulat vendéjátéka. Szendrey Mihály társulata a debreceni színpadon kedden május 14-én a „Leányvásár” operettben és szerdán május hó 15-én a „Kis gróf” operettben fog játszani. Az aradiak szereposztása a következő:
Leányvásárban: Lucy—Deésy Nusi, Bessy—Rontai Boriska, Fritz—Gyöző Alfréd

gróf Rottenberg—Polgár S., Migless Tom—Huszár K., Harrison—Várnay J. Kis grófban: Dorottya—Rontai Boriska, Rózsai—Deésy Nusi, Agárdy gróf—Gyöző Alfréd, László—Huszár Károly, Csibrákné—Litzenmajer Poldi, Zápolya—Polgár Sándor.

Nagyságák és cselédek

Gyöngye idegzetű, törékeny, avagy elkényeztetett asszonykák, akiknek korán reggel az első gondolatuk a cseléd s akiknek a szempilláira késő éjjel ugyancsak a cseléd miatt nehezen száll az álom, tudom, hogy szidni fognak azért, amit most irok. Nem bai. A férfiek, azt hiszem, egy nézetben lesznek velem, bár az asszonyok egyetértőleg abban álláé podnak majd meg, hogy mi nem értjük az ő dolgaikat s így mégis csak nekik van igazuk akkor, amikor mi férfiak konokul azt hiszszük: a mienk az igazság.

Ilyenkor, amikor a tavaszi és nyárelői földmunkálatok megkezdődnek kint a tanyákon, pusztákon, Debrecenben éppen úgy, mint talán minden városban és ma már faluban is a legkellemetlenebb kérdések egyike a cselédkérdés. Hogy ez a gyötrelmes, sokszor családok nyugalmát felfordító ügy mint keletkezik, közismert. A tulon-tul dédelgetett, fizetett és ajándékok árjában fulladozó leányzó egy szép reggel ideges hangulattal kel fel s öngyűlölettel jogos fölháborodása után kijelenti, hogy:

— Ha nem tetszik a nagyságának, tegyen róla. — Fölmondok. — Vagy:

— Ugyis beteg az édesanyám és haza kell menni. — Vagy:

— Apám nem enged, mert a földre meggyünk kapálni.

Eme kijelentések után öngyűlöletük rendszeren méltatlankodni, majd kétségbeesni, avagy elájulni is szoktak. Már aszerint, amint az idegek a megrendítő esetet jól vagy pedig rosszul türik. Tudunk eseteket, hogy az egyébként művelt, kedves, életrevaló urinők valóságos hisztérikus rohamokat kapnak, ha cselédválság üt be. Szenved tőlük ilyenkor az egész környezet és a családi élet is tojástáncot jár a cseléd körül.

És a cseléd mégis felmond, mégis elmegy és öngyűlölettel cseléd nélkül marad. Egy héttig, két héttig, három héttig, több héttig... Ez alatt az idő alatt pedig nincs egy nyugodt pillanat a háznál, mivel öngyűlöletének magának kell takarítani, főzni, sőt ha gyermekek vannak, azokat öltöztetni, iskolába küldeni s az egész ház környékét ellátni, este fáradtan ágyat bontani. Szó sincs róla, ez nem kis dolog, de valamennyire elviselhetővé teszi az, hogy öngyűlölettel nem kénytelen reggeltől estig a cseléddel vesztetni a lelkét.

Valamikor, nem is olyan régen, a cseléd-tartás a középosztály öngyűlöletének körében nem volt sem társadalmi, sem létszükséglet. Asszonyaink büszkén vallották, hogy dolgozni nem szégyen és a munka nemesít. Dolgozni nem szégyen ma sem. És a ma férfiak, a ki gyötrelmes, nehéz gondok közepett szerezni meg az éltetésre szükséges anyagiakat, sokkal büszkébb, sokkal kedvesebb és nvájasabb az ő hiúsága, dolgos életvitéséhez, mint az olyan öngyűlölettel, aki egyéb szórakoztatás híján a cselédkérdést ráncigálja elő a reggeli kávézás és vacsora idején.

Egy dolgos asszonyt mennivel több elismeréssel és szeretettel ölel magához a férfi, mert hiszen a feleség, az anva megértő gondokkal küzd vele együtt a máért, a holnapért és nem a cselédért. Mert, legyünk józanok, egy cseléd fizetése és ellátása a középosztályhoz tartozó család körében havonta hatvan koronát von el a család megélhetéséből. Nagyságok asszonyaim, gondolkoztak már ezen önök?

Hatvan korona! Évente hétszázhusz korona. Tudják önök, mily óriási összeg ez ma? Egy kis család megél belőle. Önök pedig öt toalettet, hat kalapot vehetnek belőle. De nem vesznek. Ne is vegyenek. Mert önök továbbra sem tudnak megélni cseléd nélkül.

Ulisef.

HIREK

— **A miniszterelnök választójogi terve.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök ma korán reggel fogadta Némethy Károly államtitkárt és a belügyminisztérium törvényelőkészítő osztályának több tagját, akikkel a választójogiról vonatkozó statisztikai adatokat és a miniszterelnök által előkészítendő választójogi tervezet pontozatait beszélte meg. A miniszterelnök a mai napon tovább folytatta ez ügyben tárgyalásait és amennyiben e tervek főbb pontozataival holnapig elkészül, a holnapi nap folyamán felkeresi Justh Gyulát. A látogatás időpontja még nincs megállapítva. Lukács László délelőtt a miniszterelnökségen, majd később a belügyminisztériumban fogadta a referenseket.

— **A népiskolai tanügyi bizottság.** A tiszántúli református egyházkerület népiskolai tanügyi bizottsága ma délelőtt Baltazár Dezső dr. püspök elnöklete alatt ülést tartott amelyen Nagy Vilmos előadó ismertette az egyes ügyeket. A bizottság kimondta, hogy főirratot intéz a kormányhoz a felekezeti és állami tanítók fizetésének egyenlősítése érdekében. Elhatározta még, hogy a tanítói lakásokat nem adják el, hanem a tanítók természetben kapják ki lakásaikat. Ezekon kívül még több kisebb ügyet intézett el a bizottság.

— **A háboru.** Konstantinápoly, május 9. Diadalmárral van mindenfelé arra a hírre, hogy Rodosz szigetén a török helyőrség Abdullah őrnaggyal az élén visszaverte a megszálló olasz csapatokat és körülbelül ezer olasz hadifoglyot ejtett. Rodosz katonai kormányzója küldte a jelentést s noha a kormány hivatalosan közölte, hogy a tudósítás még megerősítésre szorul, a városban határtalan a lelkesedés. — Róma, május 9. A külügyminisztérium nyomatékosan cáfolja a török győzelem híreit. Az a konstantinápolyi jelentés sem igaz, hogy az olasz flotta elment Rodosz elől és most Lemnos előtt cirkál. — Szmirna, május 9. Husz olasz matrózt és révkalauzt hadifogolyként letartóztattak itt. Az olasz állampolgárok két héten belül tartoznak elhagyni a várost. — Konstantinápoly, május 9. A Dardanellák bomlását után lefektetett hatvan robbanó akna közül tegnap estig huszonhatet felszedtek s a munka három-négy napig fog tartani.

— **Hangverseny a zenedében.** A Debreceni Zenede felső osztályú növendékei folyó hó 12-én vasárnap este 7 és fél órakor hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget meghívja az igazgatóság.

— **Készül a béke.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A munkapártban teljes nyugalommal és bizalommal tekintenek a jövő elé és reménylik, hogy a Justh-párttal is sikerül a békét megkötni.

— **A Kossuth-szobor öntési költsége.** — Tudvalevő, hogy a Kossuth-szobor alakjait Haraszthy József és társai cég öntik. A cég most 12.000 korona kiutalását kéri a tanácstól, de mert a cég követelése le van tiltva, a pénzt nem utalták ki.

— **Debrecen és a főreáliskola segélye.** A város tanácsa az általa évenként a főreáliskola támogatására adni szokott 18.000 korona segélyének kifizetését megszüntette, mert a tanárok kinevezésekor ajánlási jogát nem respektálták. A miniszter most közölte a tanácssal, hogy e jogot respektálja, közölte is több pályázó nevét s kijelentette, hogy eddig csak helyettesítések voltak s ezért nem kértek ajánlást a várostól.

— **Beomlott csatorna.** Ma estefelé a Piac-utca 50. szám alatt, az építés alatt álló csatorna bordázata beomlott és Oláh János munkást könnyebben megsebezte. A mentők bekötözték.

— **Trachoma a vasuti internátusban.** — Szatmárról írják: A szatmári vasuti internátus 196 növendékének a fele trachomával súlyosan meg van fertőzve. A beteg növendékek között vannak elemi iskolai tanulók, a katolikus és református gimnázium növendékei is. A tanintézetekben megtették az intézkedéseket, hogy az internátus trachomagyanus növendékeit a többiekől elkülönítve iljenek. Azt, hogy a vasuti internátusban ilyen hatalmasan elterjedt a betegség, a hiányos orvosi ellenőrzésnek tulajdonítják. Emberemlékezet óta nem volt Szatmáron ilyen nagy méretű trachoma-járvány, mint amilyen most van a vasuti internátusban. Szatmárvármegyében cselőtt 20 évvel volt utoljára trachoma. Legújabbban azonban az Amerikából visszavándorolt emberek a falvakban szóróványosan terjesztik.

— **Ülés a Csokonai-körben.** A Csokonai-kör választmánya e hó 10-én, pénteken délután ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A Löfkovits Arthur-féle pályázat feltételei. 2. A Szabad Iskola kérvénye. 3. Az 1912. évi közgyűlés előkészítése. 4. Jelentések. 5. Folyó ügyek.

— **Eljegyzés.** Halmos János a Fonciére Pesti biztosító intézet h. titkárának kedves leányát Jankát eljegyezte Dominke Ernő ur Debrecenből.

— **Telekparcellázások.** Szücs Andor dr. és társai a Varga-kertben, Révész Zsigmond ujosztásu földjén kért parcellázásra engedélyt. A tanács mai ülésén ezt meg is adta a szokásos feltételekkel, hogy ugyanis az utca nyitásra szükséges területet ingyen tartoznak átengedni.

— **Az új köztemető és a halotthamvasztás.** A köztemető létesítéséhez tudvalevően még mintegy hat darab telek szükséges, a melyekre a kereskedelemügyi miniszter már meg is adta a kisajátítási engedélyt. Az egyik telektulajdonos Marosinszky Antal, aki eddig két és fél hold területéért 116000 koronát kért, addig most 84000 koronáért ajánlotta föl. A tanács azonban kimondta, hogy a kisajátítás után szerzi meg a telket. Egyben miután a közgyűlés azt is kimondta, hogy a halotthamvasztó létesítésére tervet dolgoztasson ki s arra 2000 korona pályadíjat tűzön ki. A tanács most az ügy előkészítésére összeállította a bizottságot Kovács József polgármester elnöklete alatt, tagokul a következőket választották meg: Körner Adolf főjegyző, Magoss György dr. főjegyző, Rosztás István főkapitány, Aczél Géza főmérnök. A bizottságba megfogják hívni a felekezeti képviselőit.

— **Káromkodás az utcán.** A Piac-utcának a szokásos csoportosulásán kívül még egy átká van s ez az, hogy az ott haladó intelligens közönségnek végre kell szenvedni azokat a káromkodásokat, amit mozdatlan szájjal hangoztatnak az emberek. A napokban egyik városi tisztviselő rendre is intette az egyiket, de az a kérdésre még nevet sem mondta meg, úgy, hogy rendőrt kellett hívni, aki aztán fölírta a káromkodót, akit most három napi elzárásra ítél a kihágási bíró.

— **Bicikli lopás.** Kornhauser Lajos Tizenháromváros-utca 19. számú lakos udvaráról ismeretlen tettes ma egy 135751. számú, 240 korona értékű Waffemád kerékpárt ellopott. A rendőrség a legnagyobb buzgalommal fogott a nyomozáshoz és sikerült is Elek polgári rendőrnök annyit megállapítania, hogy egy mesterember kinézésű egyvén járt az udvarban, aki azzal az ürüggyel, hogy most jött a kórházból, kéregetett. Estefelé a szoboszlói rendőrségtől távirat jött a kapitánysághoz, melyben egy ismeretlen személye iránt érdeklődtek, aki 40 koronáért kínált egy kerékpárt megvételre. Az itteni rendőrség kívánságára őrizetbe vették és Debrecenbe hozzák.

— **Leszurta a haragosát.** Szatmárról jelenti: Rózsa János és Kocsis István farkasasói haragosok a napokban az utcán összetalálkoztak s verekedni kezdtek. A verekedés hevében Kocsis kést rántott s Rózsa-t úgy szurta hasba, hogy az rögtön meghalt. Kocsist a rendőrség letartóztatta.

— **Rablás az uton.** Szatmárról jelenti: Jánki Gáspár és Kruzlicz János erdődi lakosok szerdán reggel Lucz István nagymadarászi csapost megtámadták, bottal véresre verték, elrabolták 850 koronáját s azután a már félholtra vert embert egy árokba lökték. A csendőrség Lucz Jánost hazaszállította Nagymadarászbába, a rablókat pedig letartóztatta.

— **A siketnéma tragédiája.** Szatmárról jelenti: Szombaton reggel a Szamos a szatmári vágóhidnál egy felismerhetetlen férfi-hullát vetett partra. Az orvosi vizsgálat nyomában megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, az áldozat öngyilkos lehetett vagy véletlenül esett a vízbe. Dr. Csomay Aladár, a bűnügyi osztály vezetője Gencsről levelet kapott, amelyben értesítik, hogy onnan már hetekkel ezelőtt eltűnt Madácsi Imre kuka, béna ember s kéri, hogy kutassák ki, nincsen-e Szatmáron. Majd ugyanakkor megjelent a rendőrségen Katona Károly gencsi lakos s kérte, hogy engedjék neki megnézni a hullát. A rendőrség teljesítette kérését. Katona a halott emberben felismerte Madácsi Imrét, akit azután szerdán el is temettek.

— **Árverés a vasuton.** A debreceni állomás főnöksége közli, hogy a vasuti kocsikban és állomás helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bördök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debrecen állomás podgyász felvételi helyiségében 1912. évi május hó 13-án délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen az árvaház alap javára elfognak adatni.

— **Ötven millió dollár kár.** Washingtoni távirat jelenti: A földművelésügyi minisztérium hivatalnokai a Mississippi áradása által a vetésekben tett kárt 50 millió dollárra becsülik. A kormány ez idő szerint 117.000 szenvedőt lát el élelemmel és ruházattal. A kongresszus előreláthatólag további 2 millió dollárt fog megszavazni segélyezésekre. Az a jelentés, hogy sok száz ember a vízbe fullt, eddig nem nyert hivatalos megerősítést.

— **Fosztogató cigányok.** Eperiesről jelenti: Chován György tapolyhanusfalvi sertéskereskedő Bártfára utazott a vásárra. Utközben Kapiban három cigány is beszállt a kocsiba, akikkel Chován elbeszélgetett, majd elnyomta az álmot. A cigányok, midőn látták, hogy a kereskedő alszik, tárcáját, melyben 6000 korona volt, dacára, hogy az zsinórral volt a belső zsebhez kötve, a cigányok ellopták és Bártfa előtt a közbeeső állomások valamelyikén kiszálltak és megszöktek. Chován Bártfán ébredt fel és ott vette észre, hogy erszényét ellopták. Chován Bártfán följelentést tett a cigányok ellen és most a csendőrség keresi őket.

— **Megvert zongoratanárnő.** Deli Róza debreceni világtalan zongoratanárnőt, egy duhánygyári munkásnő minden ok nélkül megtámadta és véresre verte, úgy hogy 8 napig fog tartani sebeinek gyógyulása. A világtalan tanárnő panasza folytán a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Apróbb esetek.** Pásztor Ignácztól a Margit-fürdőben egy 7 brilliás kövel kirakott 200 korona értékű aranygyűrűt ellopott. — Budai Ezsaiás cigányzenész, aki rézszög lapotban botorkált haza, a hegedűjét elvesztette. — Tafler Kálmán debreceni lakostól egy iparos hamis számla alapján 16 koronát vett fel. A rendőrség minden irányban megindította a hivatalos eljárást.

— **Kártérítés a Titanicért.** Londonból táviratozzák: Tegnap tárgyalták az első kártérítési pört Liverpoolban. Egy odavesztett stemard felesége pörölte be a White Star Line-t s évjáradékot kért. A kereset nem került tárgyalásra, mert a felperes békésen kiegyezett a hajósvállalat képviselőjével s beírta, hogy a White Star Line egy-szersmindenkorra fizessen neki 300 font sterlinget.

Bonnot bécsi utánzó. Bécsből táviratozzák: Bécsben tegnap a múlt éjjel a Taborstrassen rendkívüli esemény történt. A 44. számú házban levő borozóban betörők hatoltak be. Éjfél után fél kettő felé a járőrök észrevették, hogy valami nincs rendben a házban s figyelmeztették a rendőröket. Ezek be akartak hatolni a házba, de nem tudtak bemenni, mert a betörők eltorlaszolták magukat. A felszólításra, hogy adják meg magukat, a betörők lövöldözéssel válaszoltak. A rendőrök visszalöttek. Valóságos ostrom fejlődött ki, mely eltartott hajnali három óráig. A betörők folyton lövöldöztek ki az ablakon, de senki sem sebesült meg. Végül két betörő a ház egy félreeső helyén bujt el. Azután a rendőrök még három lövést halottak, utána minden elcsöndesült. Ekkor behatoltak a házba. A két betörő megadta magát; a harmadik véreben fetrengett haldo-gyolt. Háromszor lőtt magára, a harmadik golyó a halántékába hatolt. Kórházba vitték, hol reggelre meghalt. Neve Jury Ignác hírhedt betörő. Nagy közönség nézte végig az egész ostromot és annyira fel volt böszülve a betörők ellen, hogy azokat hajnalban, mi-kor bekísérték őket, meg akarták lincselni, amit a rendőrség megakadályozott.

Műhely-tűz. Csuka Imre asztalos üzletében ma délben enyymelegítés közben egy szikra kipattant a forgácsra és az ajtó tüzet fogott. Eloltották.

Üldözés a világ körül. Nápolyból táviratozzák: Amerikai detektívek a Niger-gőz-szón elfogták Pitt newyorki szélhámost, aki egy év előtt 500.000 dollár erejéig megkáro-sított egy bankot hamisított csekkel. Az inté-zet felfogta a Pinkerton-vállalat két detektív-jét s azóta tart a hajszá Pitt után. A szélhá-mos Newyorkból Londonba menekül, ott akad-tak nyomára az amerikai detektívek, de már-akkor a csekkhamisító kerekelt oldott. Követ-ték Ausztráliába, onnan Spanvolországba, Marokkóba, végül Egyiptomban ismét sar-kába jutottak. Az egyiptomi angol rendőrség fölismerte Pittet a körözövelél alapján s a szélhámos még idejekorán menekült tovább. A Niger hajóra szállott, amely Konstantiná-lyba ment s a véletlen adta kézre a hamisítót. A Dardanellák ugyanis el voltak zárva és a Niger három napig veszteget a Bosporus torkolata előtt nyílt tengeren, mikor pedig hiába várta, hogy szabad lesz az út. Nápoly felé indult. Ez az idővesztés tette, hogy a két amerikai detektív utolérte a Nigert. A csekkhamisítót olasz kikötőben amerikai ha-jóra vitték s visszazárlítják Newyorkba.

Vizbefuult munkások. Sátoraljauhely-ről jelentik: A múlt hónap 23-án a Bodrog folyóba fult kilenc szőlőmunkás. A szőlő-munkások és egy révész át akart kelni a megdagadt folyón, hirtelen hatalmas szél kerekedett, mely egy kisebb hullámot be-csapott a csónakba, a munkások megijed-tek, a csónakokban izgatottan mozogódtak s a csónok felborult és a munkások a meg-áradt folyóba estek, ahol életüket veszte-ték. Csak tegnap találtak öt holtestet meg.

A régi betyárvilág módjára. Szeged-ről jelentik: A régi letűnt betyárvilágra em-lékeztető bünpert tárgyalta tegnap a szegedi esküdtbíróóság. Szegzárdi Mihály, Farkas Sándor, Farkas Pál, Varga Lajos, Kovács Paprika János, Sebők József orgoványpusz-tai lakosokat lőkötéssel, disznólopással, gaz-dasági szerszámok ellopásával vádolták. — Kántor Imre asztalost és feleségét pedig a lopott holmik elrejtése miatt orgazdaságért vonták felelősségre. A szegedi rendőrség tíz napig tartó hajszá után tudta csak el-fogni a tolvajokat, kiket loscsendőrökkel ü-l-döztek. A törvényszék ötöt másfél évi fog-házra ítelt, Kántort és feleségét felmentette.

Kutyaharapások. Kegyes Istvánné Bercsényi-utca 80. szám alatti lakosnő fel-jelentette a rendőrségen, hogy egy fehér tan-yai kutya megharapta. A rendőrség a kuty-át befogatta és megfigyelés alá vétette. — Maxim Lászlónét már ezelőtt 8 nappal megharapta a fancieskai tanyán egy kőbor kutya. Mivel azonban semmi fájdalmat nem érzett, eddig nem jelentette az esetet. Ma azonban szédült és émelygett a gyomra, ezért jelentkezett a rendőrségen. K. Szalay Béla főorvos megvizsgálta s a Pasteur inté-zetbe szállították.

Más állatokra és emberi lényekre nézve veszélytelen. A Danysz Virus egy másik előnye abban áll, hogy más állatokra, mint pl. macskára, kutyákra, madarakra, vadakra stbire vagy az emberekre nézve semmiféle káros hatása nincs. Ennélfogva azt teljes biztonsággal alkalmazhatjuk szár-nyasudvarokban, vadaskerületekben, mag-tárakban, gazdasági épületekben, lakóhelyi-ségekben stb. Schattenfroh, a bécsi cs. kir. egyetem egészségügyi intézetének tanára, jelenti, hogy az ő általa megejtett beható ki-sérletek, azon tényről tesznek tanubizonyás-got, hogy a Danysz-féle Virus a háziállatok-ra ártalmatlan és veszélytelen.

A Nemzeti kávéházban szombattól kezdve minden nap még itt nem létezett Ti-rol-i zenekar ének- és bohózatokkal össze-kötve működik. Belépti díj nincs. Ételek és italokról gondoskodik Rosner A. kávé-s.

Az Első Pilseni Részvényserőzde és a müncheni Spaten-sörgyár kerületi kép-viselete Hajdu-, Szabolcs-, Bihar-, Szatmár Borsod- és Szilágymegyékre: Fischbein Jenő sörnagykereskedőnél Debreczenben. Hatvan-utca 30. Állandó raktár ugy hrdós, mint friss üveges sörökben. E sörgyártmá-nyok kimérve kaphatók Debreczenben, a Piac- és Kossuth-utcák sarkán levő Pilseni sörház-pince sörcsarnokában és éttermében Érdeklődők forduljanak fenti céghez. Tele-fon 10—51.

Kálnay Lipót ur üzlete feloszlása alkalmából megvásárolt Sérvkötő. Haskötő. Gumi harisnyákat nagyon olcsón árúsítja Vitárius Sándor keztyűs és kötszerező mes-ter Piac-utca 16. Alföldi palota.

SPORT

A D. K. A. S. E.—Szolnoki Máv. Sp. C. vasárnapi matschen a KASE a következő összeállításban játszik:

Kerkovits Balla II.
Markovits Balla II.
Kerekes II. Jagica Tarcsay
Balla I. Krausz Kerekes II. Bodnár Kerekes I

Ugy a védelem, mint a csatár és fede-zetsor elsőrangú és így a KASE-től sokat várunk. Igaz, hogy a szolnoki csapat is első-rangu, de nem hihetjük, hogy a KASE ezzel a csapat összeállításával, kellő traininggel, a mérkőzést meg ne nyerje. Blró: König (D. T. E.) lesz.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállítá-si társokon arany éremmel és oklevéllel.

Meghűléstől eredő orsz-
: kössvény- és remma :
ellen le g j o b b
hátszszor a htes

Király-Balzsam!

Hatás nemely esetben
megelőző, amennyiben gyak-
rában idősebb esetekben is
már egyszeri beöbrzésnél a
fájdalmakat teljesen meg-
szünteti.

Fog- és fejfájást 5
peres alatt megszüntet.
Egy nagy üveg ára 2 korona
teljes használati utasítással.
Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 8. színház mellett.

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A legkiválóbb társzer-
egészségesekeknek és gyen-
géknek, a fej ódésben
visszamaradt gyerme-
keknek minden korban.
Elősegíti az izom- és
csontképződést, megóv
és elejét veszi, mint
a bélburutnak.

semmi más szer, a hasmenésnek, a hányászekelésnek és a bélburutnak.

Mosó Pongyolák remek színekben és óriási választékban 10 korona Halmágyi Sámuel divatházában.

A nagymihályi Sör- és Malátagyár részvénytársaság képviselője Debrecen és vidékére **Fischbein Jenőnél**, Hatvan-utca 30. Telefon 10—51. Különlegesség: **Casinó-sör**, világos és sötét, tökéletesen kőbányai mintára, ugyszintén **Páter-sör**, dus maláta tartalmánál fogva orvosilag ajánlva. Ko-rona-, bajor- és dupla márciusi-sörökből naponként állandóan friss töltés. Szétküldés vidékre is.

Női divatelmék kosztümökre, tava-szi és divatos doubleelmék, sima angol szö-vevek, gyapju grenadinok, szint játszó se-lyem Marquissette, divatos ajouros zsinór di-szek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Sza-bó Lajos fiai cégnél.

Művészek rajzai után készült
Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,
minden társadalmi osztály részére.
Különlegesség a butoriparban:
virágos gyökér Tuja.
Jellemző sajtáságai:
**Harmonikus összhatás,
Mély tűzű színek,
Idővel növekvő szinkialakulás.**
Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Áruzsarnok Szövetkeze**
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja
Hunyadi-u. 17/19. sz. Demetrovics-palota.
Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül.
Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyárt-mányu zönyegek dus választékban kap-hatók. — **Telefon 968.**

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	835.—
Osztrák hitel	641.—
4 százalékos koronajáradék	89.15
Államvasút	733.—
Jelzálogbank	470.50
Rimamurányi	788.—
Szigetvári	723.—
Közuti vasút	795.—

Irányzat:
Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 4 3/8%, Berlin 4 3/8% London 3 3/8%.

Budapesti gabonatőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentés	11.34
Buza októberre	9.62
áprilisra	11.78
májusra	9.09
Rozs októberre	9.25
Zab októberre	9.28
Tengeri májusra	9.28
Tengeri 1912. év juli	9.28
augusztusra	9.28

Irányzat: Készárú 5 olcsóbb.

Helyiértékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szolvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Elso Tkptár	960
200	20	Alföldi tkptár	875
500	44	Ipar és Kerek. bank	900
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreczeni Hitelbank	960
400	26	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankeyesület	—
200	30	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruaktár	—
200	10	Debreczeni Göztéglagyár	290

A petroleumkartell feltámasztása. A ré-gi petroleumkartell romjain élesztgetik az új kartell. Tárgyalások indultak meg azzal a

cellal, hogy a magyar és osztrák finomítók között főmerült differenciákat, amelyek előidézték a régi kartell fölbomlását, megszüntessék. A magyar finomítók meg fogják állapítani azt a javaslatot, amelyet az osztrákok elé akarnak terjeszteni s nincs kizárva, hogy ennek alapján létrejön az új kartell.

Ingatlanok forgalma.

Szügyi Sándor és neje Szemes Irén veszik Orosz Endre és neje Boros Máriaától Bánffy-utca 4. sz. házat 16.500 koronáért.

Németh András veszi Király Mária és társaitól Csapó-utca 24. sz. házat 153.000 koronáért.

Pollák Zsigmond és neje Pollák Ella veszik Figeli Máriaától Pesti-utca 43. sz. házat 5800 koronáért.

Erős József és neje Zsebesi Zsuzsanna veszik Rátkai Imréné Bakóczy Rózától Csapó-utcai házat 11000 koronáért.

Ki még nem kap tőlem

délutáni friss uzsonna-süteményt házhoz szállítva, rendelje meg, mert nincs jobb mint délután egy meleg kifli az uzsonnához

Marx János finom sütfődje
Csapó-u. 18. sz. — Telefon 866. sz.

Az Első Takarékpénztár

átköltözködése folytán megürült **Kossuth-u. 3. sz. alatti első emeleti helyiségek**

üzletnek vagy irodának **kiadó.**

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Órlási választék

mindenféle szőnyegekben

Függönyök. — Ágy- és asztalterítők. — Divánterítők. — Lábtörlők. —
:: Linoleum. — Butorszövetek. ::

Félix-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrása, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, **csusz (reuma) és köszvény** ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészekgyulladások, méhhurut medencebeli sejtiszóvetlő és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült **gyomorbántalmak**nál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epekővesnél meglepő gyógyhatás. Tükr-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakosztoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak. — Állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, fenyőerdő, 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Posta, távirat, interurban telefon.

Gyógy- és zenedij nincs.

— Prospektust küld

AZ IGAZGATÓSÁG.

Háználjon
szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. Horvathy-féle
most már kellemes szagú

Borolint.

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-guszorakát.

Ára 20 és 40 fillér.

Központi főraktár BUDAPEST II., Margit-rakpart 45.

Debreczenben kapható: Batáry Imre, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő és Steiner Manó gyógyszerárában, „Központi” Drogeriában, Balogh M. J., Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla kereskedőknél és Nagy András keztü- és sérvkötő-gyárában.

Az Első Takarékpénztár

Piacz-Kossuth-utca sarki bérházában

egy II. emeleti uri lakosztály

azonnal kiadó.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglák

és legjobb nyersfalazati és

kémény-téglák

csak a

Karczagi
agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Tisztítsd csak

Globus

(Tisztító kivonattal)

a világ legjobb fémisztítószeré

Venyige Adolf

szobafestő és mázó

május 1-én lakását

Arany János-u. 41. sz. alá helyezte át.

Bérekocsisok

és fuvarosoknak különösen alkalmas közvetlen a Hungária-malom mellett a Poroszlai telepen egy jól bekerített lakóház, istálló és kocsiszín

azonnal kiadó.

Minden oldalról könnyen megközelíthető, villanyos megállóhoz közel, **baromfi-tenyésztésre is kiválóan alkalmas.**

Értekezhetni lehet **Fleischer István** Deák Ferencz-u. 19. sz. alatt

Kiadó üzlethelyiségek.

Simonffy utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házban május 1-re kiadó **három üzlethelyiség elegáns portallal ellátva raktárnak használható aszfaltozott pincével.**

Értekezni lehet a tulajdonossal, Egyház-tér 11., emelet, délután 1—2 között. Telefon 450. sz.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszer a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójáratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Nefelejts-utca 47.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendőek. Vidéki hirdetéseknek külön díjat kell fizetni.

Levelezés.

Önzetlen, áldozatkész jóbarátja lennék azon független fiatalabb lánynak, kivel szabad időmben kellemes szórakozást találnék. Futó kalandot nem keresek, de attól őrizkedem. Levelet «Szolid iparos» jellegre főposta postrestante kérek.

Betöltendő.

Intelligens kisasszony egy vagy két nagyobb gyermek mellé ajánkozik, ahol tölle németül, francziául, zongorát, hegedűt eltanulnának. Ajánlatokat csak németül kérek. G. Sz. Arany János-utca 47. alá.

Nappali kifutó fiu felvétetik Hoffmann é Kronovitz nyomdájában.

20 koronát fizetek egy kifutó 13-15 éves fiunak. Jelentkezzenek a kiadóba.

Adás-vétel.

Tabaccó moly irtó por, Naftalin és féreg irtó por. Tartós fényű Linoleum szobalag festékek és parket kenőcsök kaphatók Deutsch Lajos Piac-utca 38. szám alatti fő- és Piac-utca 72. szám alatti fiók üzletben.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Eladó egy jókarban lévő szalon garnitúra és egy jójárású óra. Egyház-tér 11. szám.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári áron kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Lakás.

Két szoba, előszobából álló utcai helyiség a Piac utca legforgalmasabb helyén garcon lakásnak, vagy kereskedelmi irodának azonnal kiadó. Értekezhetni a Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság ügyvezetőjével, Piac-u. 19. sz.

Különfele.

Lakás változás. Nagy János szobafestő lakását Borz-utca 18. alá helyezte át.

Sportostartó gazdák figyelem! András napi árpát evő malacoknál már kezdeni kell adni az országos híru Kun-féle sertésport, mert aki ezt adja disznójának, az a legveszesebb időben sem hullhat el, mert, hogy ez nem üres reklám, a végsőben elhullottak árát 20%-on felül megfizetem, ha orbáncz ellen oltattak s e porral lettek kezelve tavasztól decemberig. Főraktár Mihálovits Jenő gyógyszerertárban és Jónás és Jónánál.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő. Csapó-u. 13.

Az ön gyermeke sir

a fájdalomtól, melyet bőrkiütések, ótvar, nedves, kivörösödött, feldörzsölt vagy feltört bőr okoz. — Ezek ellen számos orvos és szülésznő a „Babymira-Crème“ gyermekkenőcsöt a legjobb eredménnyel ajánlja, mely azonnal fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat. — Felneveltek is kitűnő eredménnyel használhatják bőrkiütéseknél, feltöredezett bőr, kézduvulás és lábizzadás ellen. Vigyázzon minden doboznál a „Babymira-crème“ névre, és utánzatokat utasítson vissza. Kapható minden gyógyszerertárban, dobozonként 60 fillérért, magy magánál a készítőnél **Brodjovin H.** „Zrinyi“-hez címzett gyógyszerertárban **Zágrábban.**

Porol szövet- és csipkefüggönyöket, stórokat, divánvédőket, ágy- és asztalterítőket stb.
Fest Tisztít **Ágytollat** fertőtleníve tisztít
Hrabéczy Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság, Széchenyi-utca 42. sz.

Csak rövid ideig.

Csak rövid ideig.

Az üzlet feloszlik.

Wallerstein Fülöp és Fiai női divat-üzletét megvettem és az arat

minden áron árusítom.

Az üzlet feloszlik.

Raktár egy tömegben is eladó. — Berendezés eladó.

ifj. Molnár Lukács

Kossuth-u. Kölcsonös-Segélyző palota, a gyógyszerertár mellett.

Munkáslányok

és papirzacskókészítésre asszonyok felvételnek

a Dobozgyárba

(Füredi-utca 4. sz.) Margit-fürdő telep.

Szépség,

szépség a jó izlés követelménye.

Matild krém

Matild arckenőcs

Matild szappan

Matild powder

3 színben.

Méregmentes szépségesszerek hatásuk meglepő, levelesnek minden szeplőt, májfoltot stb. a bőrt finomná, 5 perc alatt fehérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használ, arát minden kibuvó nélkül visszaadom.

Készítők

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában. Főraktár: **Tóth Béla** utóda **Kubok** gyógyszerertárnél (Tiszapalota) és **Jónás és Jóna** drogeriájában.

Alapítva 1867-ben.

Alapítva 1867-ben.

Figyelmén kívül ne hagyjuk, hogy az első-rangu modern és legnagyobb

molykár elleni megóvó és beraktározó nagyvállalat

Végh Gyula

szőcsmesternél van Piac-utca 42. ahol mindennemű szőrme és szőrmés ruhák díjtalanul, figyelmesen kijavíttatnak, el- és hazaszállíttatnak. Becsérték szerint tűzkár ellen biztosítva, megóvó termeim saját házamban e célra építettek.

A címre tessék figyelni!

Teljes tisztelettel

Végh Gyula.

Nincs többé nedves fal!!!

Watproofal, a legtökéletesebb vízhatlanító és szigetelő anyaggal nedves helyiségek teljesen szárazzá tehetők.

Watproofal telített homlokzatok megtartják mindenkor tetszetős külsejüket. Bármely cement és mészkészítmény vízhatlanná válik.

Watproof a legjobb talajviz-szigetelő.

Raktár: **Lukács Vilmos és Testvére, Hatvan-u. 5.**